

Zondag 11 april 2021

Beloken Pasen

OVERWEGING

Vandaag is het Beloken Pasen en de leerlingen zijn samen bijeen. De hele afgelopen week is het Pasen geweest en de paastijd gaat nog door tot Pinksteren.

De pandemie heeft van ons allemaal een soort onvrijwillige monniken gemaakt. We zitten opgesloten in onze huizen, terwijl we elke dag tegen dezelfde muren aankijken. Onze huizen zijn een soort klooster geworden. Velen van ons zijn meer dan ooit naar binnen gekeerd. Aldus de bekende Amerikaanse jezuïet James Martin in zijn boek: "Learning to Pray, a guide for everyone".

In de evangelielezing van vandaag horen we dat de luiken gesloten zijn, want de leerlingen zijn bang voor hun omgeving en voor de reacties op het wonder van het lege graf. En in die angst sluiten zij zich liever op, met de ramen en deuren dicht.

En dan is daar opeens Jezus. Zomaar zonder te kloppen binnengekomen. De leerlingen zijn perplex en weten er niet goed raad mee. Tot dat Jezus zich bekend maakt door hen "Vrede" toe te wensen. Daarna laat Hij hun zijn handen en zijn zijde zien. De leerlingen weten nu dat dit hun verrezen Heer is.

Jezus doet via zijn leerlingen een oproep aan ons allemaal om de ramen en deuren van onze kerk wagenwijd open te zetten. Zoals de christengemeenschap uit de 1^e lezing. De mensen zijn verwonderd, verbaasd en vol ontzag over wat er zich in die gemeenschap allemaal afspeelt in broeder- en zusterschap, in eensgezindheid en blijheid tussen en met mensen.

Midden jaren zestig stond het 2^e Vaticaans concilie voor eenzelfde vraag. Een van twee kerk experts aanwezig bij het 2^e Vaticaans concilie was de deze week overleden theoloog en hoogleraar Hans Küng. Hij heeft de vernieuwing van de kerk en de oecumene zijn leven lang een warm hart toegedragen. Een "gerespecteerd en strijdbaar" wetenschapper en priester die onvermoeibaar opkwam voor zijn overtuigingen en toch altijd trouw bleef als katholiek theoloog. Een voorbeeld voor velen, en zeker niet bang.

Het antwoord van het concilie was een open kerk zodat de frisse wind van de toenmalige moderne tijd door de kerk kon waaien. Paus Johannes XXIII vond dat de kerk bij de dag van vandaag moest worden gebracht. En Mgr. Bekkers sprak over een grote schoonmaak van de kerk. Dat die taak heden ten dage nog niet helemaal volbracht is, is een door velen gedragen opvatting. Er is dus nog werk aan de winkel. Een nieuwe verflaag geeft meer glans. Wat oud en versleten is wordt vervangen en vernieuwd.

Naar buiten gaan, je uitspreken en het evangelie uitdragen is best lastig. En toch is dat precies wat Jezus ons heeft voorgedaan. De ongemakkelijke dingen doen, een beetje onrust zaaien voor vrede en gerechtigheid in onze samenleving. Jezus negeert nooit menselijke nood. Hij leert ons vooral niet bang te zijn. Want als je in Hem gelooft is dat niet nodig.

Maar wij zijn van nature bange en wantrouwende mensen. Wij willen eerst zien en dan geloven. Jezus zegt het andersom: eerst geloven en dan zul je de dingen anders zien. Dus de kerkramen en deuren open zetten, naar buiten toe het avontuur aangaan.

Binnen lijkt het veilig, maar dat is dus niet de bedoeling van Jezus. De centrale zin die we Jezus horen zeggen is: "Zoals mijn Vader Mij gezonden heeft, zo zend ik jullie". Na deze woorden ademde Hij over hen. "Ontvang de heilige Geest", zei Hij. "Als jullie iemand zijn zonden vergeven, dan zijn ze ook vergeven; als jullie ze niet vergeven, dan blijven ze behouden".

Na de Vrede's begroeting volgt de gave van de Geest en de zending van de leerlingen. Zij krijgen van Jezus de volmacht om mensen vergeving aan te reiken. Voor dingen die niet goed zijn gegaan, boosheid of voor een zonde. Wat nu van belang is, is je het moment van vergeving te realiseren. Wij geloven dat waar verhoudingen tussen mensen worden hersteld en mensen opnieuw kansen van leven ontvangen, daar is de Geest. En wij mensen kunnen die Geest doorgeven, of dat niet doen. Een extreem voorbeeld daarvan is de onmogelijkheid voor vele joden na de WOII de nazi's te vergeven voor wat zij het joodse volk hebben aangedaan. Daarvoor was er teveel gebeurd. Dat gold vorige week ook voor Gert Jan Segers van de CU toen hij over onze premier sprak: "er is teveel gebeurd".

Maar in veel gevallen bestaat er wel degelijk de mogelijkheid tot het opbouwen van nieuw elan, nieuw vertrouwen, een nieuw stukje samenleving door de onderlinge verhoudingen te herstellen.

Vergeving komt dus niet van bovenaf. Wij mensen zijn het, voorgegaan door Jezus en de leerlingen, die vergeving zichtbaar maken. Door de hand die we elkaar reiken (buiten coronatijd) groeit een nieuw begin: een nieuwe verhouding tot God als bron van vergeving en barmhartigheid en een nieuwe relatie van ons, mensen, met elkaar. En de leerlingen snapten dat ook meteen want zij waren zeer aan het herstel van onderling vertrouwen toe. Zij hadden Jezus in de steek gelaten en het had niet veel gescheeld of zij hadden ook elkaar in de steek gelaten.

Vergeving is een kostbare gave. En dat ervaren wij vooral op die momenten waarop het zo moeilijk, bijna onmogelijk is iemand te vergeven. Elk mens heeft daar zo zijn eigen ervaringen mee. Een geschil in de familie of in de werkrelatie. Je ziet het niet meer zitten en je vraagt je af of het ooit nog goed zal komen. Het is ons gegeven om dan te bidden en te roepen om de Geest, de adem van God. We roepen dan om die gave voor elkaar en voor de mensen in onze omgeving. We bidden dat God voor ons zichtbaar mag worden. God is liefde en als wij elkaar liefhebben, woont God in ons. En voor God is ieder mens gelijkwaardig. Ieder mens is uniek, enig; niemand is zoals ik ben. En toch kijken we tegen sommige mensen op, en op andere mensen neer. Vinden we sommige mensen meer waard dan anderen, wetende dat dit verschil niet kan bestaan. Als je bij Jezus in de buurt kwam dan ervoer je dat er oprechte aandacht voor je bestaat. Niet omdat je dit verdient, maar vooral om wie je bent. Jezus was nabij aan mensen en gaf vooral aandacht aan mensen die wij zo makkelijk vergeten of met een boogje om heen lopen. Hij leerde ons dat ieder kind een kind van God is en hij maakte dat kind in ons wakker. Zoals Jan Stuyt SJ op Witte Donderdag al zei: “De Heer aanvaardt je zoals je bent. Je mag aan tafel bij de Heer met alles wat je meeneemt”.

Laten wij in die Geest vandaag vieren. En de opdracht aanvaarden om met elkaar aan een betere samenleving te blijven werken. Het hoeft echt niet meteen de ideale samenleving zoals in de 1^e lezing te worden. De opdracht is echter wel om niet bij de pakken neer te gaan zitten als het even tegen zit. Doe de ramen en deuren open en blijf met die frisse wind werken aan vrede en gerechtigheid in de wereld om je heen. Met in achtneming van de verantwoordelijkheid die je al draagt. Dus ieder op zijn eigen manier. En vooral: wees niet bang!

Ter afsluiting. Deze maand las ik in Het Blad bij NRC het volgende voorbeeld hoe je deze opdracht kunt vertalen naar jouw leven, verantwoordelijkheid en context:

De voorzitter van de Europese Commissie, Ursula von der Leyen, houdt elk jaar een State of the Union-speech om haar goede voornemens voor het komende jaar te adresseren. In haar toespraak van September 2020 pleitte zij voor een nieuw Europees Bauhaus. Ze verwees daarmee naar de beroemde ontwerpschool die van 1919 tot 1933 op verschillende plaatsen in Duitsland moderne architecten en kunstenaars samenbracht. Naar dat progressieve voorbeeld wil von der Leyen Europese architecten, kunstenaars, studenten, ingenieurs en ontwerpers samen laten werken aan de enorme opgaven en problemen die op sociaal en ecologisch gebied op ons afkomen: klimaatverandering, vervuiling, digitalisering en bevolkingsgroei. Een mooi initiatief waarmee preventief intergenerationele verhoudingen positief beïnvloed kunnen worden.

Laten we bidden en werken dat er naast dit grote initiatief, er vele kleine initiatieven vanuit ons zelf in onze kerkgemeenschappen zullen ontstaan en een rijke oogst mogen voortbrengen. AMEN

Martin Meijer